

जिल्हा वार्षिक योजनेतील नाविन्यपूर्ण योजनांमधील
घटकांमध्ये विविध नाविन्यपूर्ण व स्टार्टअप संदर्भातील
योजना/ कार्याचा समावेश करण्याबाबत....

महाराष्ट्र शासन
नियोजन विभाग

शासन पूरकपत्र क्रमांक :- डिएपी-१०२२/प्र.क्र.२३०/का.१४८१

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.

दिनांक :- १३ डिसेंबर, २०२२.

संदर्भ :- १) शासन निर्णय, नियोजन विभाग क्रमांक :- डिएपी-१०१४/प्र.क्र.१९८/का.१४८१,
दिनांक २७ ऑगस्ट, २०१४.

२) शासन निर्णय, कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग क्रमांक : कौविउ-
२०२१/प्र.क्र.३८/उद्योजकता (कौ.१), दिनांक १७ जून, २०२२.

प्रस्तावना :-

जिल्हा वार्षिक योजनेतर्गत राबवावयाच्या नाविन्यपूर्ण योजनांबाबत कार्यपद्धती, अनुज्ञेय बाबी व अनुज्ञेय नसलेल्या बाबी इत्यादिबाबत सर्वसाधारण मार्गदर्शक सूचना संदर्भाधीन दिनांक २७ ऑगस्ट, २०१४ च्या शासन निर्णयान्वये विहीत करण्यात आल्या आहेत. सदर शासन निर्णयासोबतच्या “परिशिष्ट-अ” मध्ये अनुज्ञेय नाविन्यपूर्ण योजनांची नमूना यादी देण्यात आली आहे. सदर अनुज्ञेय नाविन्यपूर्ण योजनांमधील घटकांमध्ये विविध नाविन्यपूर्ण व स्टार्टअप संदर्भातील योजना/ कार्याचा समावेश करण्याबाबत कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभागाच्या ध्येय-धोरणासंदर्भातील मा.मुख्य सचिव यांचे अध्यक्षतेखालील शक्ती प्रदत्त समितीच्या दिनांक १२ जुलै, २०२२ रोजीच्या बैठकीमध्ये निर्णय घेण्यात आला आहे. त्या अनुषंगाने, नियोजन विभागाच्या संदर्भाधीन क्रमांक (१) येथील दिनांक २७ ऑगस्ट, २०१४ च्या शासन निर्णयातील परिशिष्ट-अ सोबतच्या विवरणपत्र-१ मधील अनुज्ञेय नाविन्यपूर्ण योजनांच्या यादीमधील घटकांमध्ये विविध नाविन्यपूर्ण व स्टार्टअप संदर्भातील योजना/ कार्याचा समावेश करण्याबाबतची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार पुढीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे :

शासन पूरकपत्र :-

जिल्हास्तरावर कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता यांचेसोबत नाविन्यतेस चालना देण्यासाठी कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभागाच्या संदर्भाधीन क्रमांक (२) येथील दिनांक १७ जून, २०२२ च्या शासन निर्णयान्वये “कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता जिल्हा कार्यकारी समिती”ची स्थापना करण्यात आली आहे. जिल्ह्यात नाविन्यपूर्ण/ नवसंकल्पांचा विकास व प्रसारासाठी सदर समिती कार्यरत आहे. त्या अनुषंगाने, “कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभागाने” प्रस्तावित केल्याप्रमाणे, नियोजन विभागाच्या संदर्भाधीन क्रमांक (१) येथील दिनांक २७ ऑगस्ट, २०१४

च्या शासन निर्णयातील “परिशिष्ट-अ” सोबतच्या “विवरणपत्र-१” मध्ये अनुज्ञेय नाविन्यपूर्ण योजनांमध्ये खालील नाविन्यपूर्ण कामे/ योजना यांचा नव्याने समावेश करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	नव्याने समावेश करण्यात आलेली कामे/ योजना
१	महाराष्ट्र राज्य नाविन्यता सोसायटीमार्फत जिल्हा पातळीवर राबविण्यात येणारे विविध उपक्रम (उदा. स्टार्टअप यात्रा, हॅकॅथॉन, ग्रँड चॅलेंज, इन्क्युबेशन इ.)
२	कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता आणि नाविन्यता जिल्हा कार्यकारी समितीमार्फत घेण्यात येणाऱ्या निर्णयांची अंमलबजावणी
३	कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यतेसंदर्भात विद्यार्थी/ शिक्षक/ प्रशिक्षक/ MSME उद्योजक/ महिला बचतगट/ स्टार्टअप्स यांचेकरीता प्रशिक्षण/ क्षमता बांधणी (Capacity Building) कार्यशाळा आयोजित करणे. विविध जिल्हास्तरीय स्पर्धा (उदा. कौशल्य स्पर्धा, स्टार्टअप स्पर्धा, ग्रँड चॅलेंज इ.) यांचे आयोजन करणे आणि संबंधितांना प्रमाणपत्र व बक्षिस वितरण करणे
४	शाळा, महाविद्यालये (वरिष्ठ/ कनिष्ठ) तसेच औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये Innovation & Entrepreneurship Cells स्थापन करणे, सदर कक्षांच्या व्यवस्थापनासाठी कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता आणि नाविन्यता जिल्हा कार्यकारी समिती च्या सल्ल्याने निधी उपलब्ध करून देणे
५	कृषी, पशुसंवर्धन, पूरक व्यवसाय तसेच तत्सम क्षेत्रात नवसंकल्पना व नाविन्यतेचा वापर करणे
६	आरोग्य, शिक्षण, घनकचरा व्यवस्थापन (Waste Management), पायाभूत सुविधा (Infrastructure), वाहतूक व दळणवळण (Transportation & Mobility), आपत्ती व्यवस्थापन (Disaster Management), जमीन, हवा, पाणी, ध्वनी प्रदूषणांवरील शाश्वत उपाययोजना, उर्जा/ अक्षय (Renewable) उर्जा, इंटरनेट, कृत्रिम तंत्रज्ञान (Artificial Intelligence) इ. क्षेत्रात नवसंकल्पना व नाविन्यतेचा वापर करणे.
७	जिल्ह्यातील विविध समस्यांच्या नाविन्यपूर्ण निराकरणासाठी, महाराष्ट्र राज्य नाविन्यता सोसायटी अथवा “कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता आणि नाविन्यता जिल्हा कार्यकारी समिती” मार्फत शिफारशीत स्टार्टअप्सना प्रायोगिक तत्वावर (Pilot basis) काम करण्यास संधी देणे तसेच, केंद्र व राज्य शासनाच्या स्पर्धामधील विजेत्या स्टार्टअप्सच्या उपायांचा (Solutions) वापर करणे.
८	रोजगार व स्वयंरोजगारासाठी सूक्ष्म, लघु व मध्यम उद्योग (MSME) तसेच इतर औद्योगिक आस्थापनांच्या सहकार्याने मॉड्युलर प्रशिक्षण अभ्यासक्रम तयार करून प्रशिक्षण कार्यक्रम राबविणे, शाश्वत उपजीविका आणि स्वयंरोजगारांचे पर्याय विकसीत करणे.
९	तंत्रज्ञानाचा वापर करून दिव्यांग/ ज्येष्ठ नागरिक/ मानसिक दृष्ट्या विकलांग यांचे जीवन सुसह्य बनविणे, त्यांना कौशल्ययुक्त बनविणे.
१०	Model Career Centre (MCC) व Career Guidance & Counselling Centre (CGCC) तयार करणे आणि व्यवस्थापन करणे

११	सेवांची तत्पर उपलब्धता, प्रभावी सार्वजनिक तक्रार निवारण व्यवस्था, पारदर्शक वित्तीय यंत्रणा, सुलभ पतपुरवठ्यासाठी (Easy Credit Flow) नवसंकल्पना व नाविन्यतेचा वापर.
१२	नामांकित संस्था/ विद्यापीठे/ तज्ञांच्या सहकार्याने जिल्ह्याचा कौशल्य आणि नाविन्यता विषयक आराखडा तयार करणे

२. उपरोक्त नव्याने समाविष्ट योजनांचे/ कामांचे प्रस्ताव जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील “कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता जिल्हा कार्यकारी समिती”च्या मार्गदर्शनाखाली सहायक आयुक्त, जिल्हा कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता मार्गदर्शन केंद्र यांच्यामार्फत जिल्हा नियोजन समितीस सादर करण्यात यावेत.

३. सदर शासन पूरकपत्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून, त्याचा संकेतांक २०२२१२१३१२३७४९४३१६ असा आहे. हे पूरकपत्र डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सं.ह.धुरी)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपालांचे सचिव
२. मा.मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव
३. मा.उपमुख्यमंत्र्यांचे सचिव
४. सर्व मंत्री/ राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
५. कार्याध्यक्ष, राज्य नियोजन मंडळ, नवीन प्रशासकीय भवन, मंत्रालयासमोर, मुंबई
६. मा.मुख्य सचिव
७. सर्व अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव
८. सदस्य सचिव, उर्वरित महाराष्ट्र वैधानिक विकास मंडळ, नवीन प्रशासकीय इमारत, १८ वा मजला, मुंबई
९. सदस्य सचिव, मराठवाडा वैधानिक विकास मंडळ, नवीन प्रशासकीय इमारत, जिल्हाधिकारी कार्यालय कम्पाउंड, तळ मजला, औरंगाबाद
१०. सदस्य सचिव, विदर्भ वैधानिक विकास मंडळ, बी-२३/१, साऊथ अंबाझरी मार्ग, अंध विद्यालयाजवळ, नागपूर
११. सर्व मंत्रालयातील प्रशासकीय विभाग, मंत्रालय, मुंबई

१२. सर्व विभागीय आयुक्त
१३. सर्व जिल्हाधिकारी
१४. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
१५. नियोजन विभागातील सर्व सह सचिव/ उप सचिव
१६. संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई
१७. सर्व उपायुक्त (नियोजन), विभागीय आयुक्त कार्यालय
१८. सर्व जिल्हा नियोजन अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय
१९. सर्व कक्ष अधिकारी, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
२०. निवडनस्ती, कार्या.१४८१, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.